

ПАНАСЮК А.П., ГРИГОРОВ О.В., професор, д.т.н., **ПЕТРЕНКО Н.О.**, професор, к.т.н.

ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧІ ЕЛЕКТРОГІДРАВЛІЧНІ СИСТЕМИ LS РЕГУЛЮВАННЯ

При використанні на мобільних робочих машинах декількох споживачів (гідромоторів, гідроциліндрів), які живляться від одного насосу, до недавнього часу неможливо було регулювати параметри руху робочих органів машин у достатньо широких діапазонах, а отже, неможливо було забезпечити оптимальне протікання робочих процесів, що знижувало продуктивність машин.

На початку 80-х років у США, Західній Європі, Японії з'явилися гідроприводи, які забезпечують одночасну роботу декількох споживачів від одного насосу при пропорційності тиску на виході насоса найбільшому з навантажень на гідродвигунах. Такі гідроприводи отримали назву Load-Sensing Sistem-(СЧН) – системи, чутливі до навантаження. Високий коефіцієнт корисної дії таких систем базується на узгодженості продуктивності насоса до тиску, потрібному споживачу. При цьому робочий об'єм у насосі знижується, або підвищується до такої величини, що підтримується потрібний тиск.

Такими гідроприводами оснащують свої машини в США компанії Allise-Chalmers, в Західній Європі – компанія Atlas-Weyhausen, в Японії – Kato. В Європі провідні компанії випускають гідроагрегати для гідроприводів з LS регулюванням: Danfoss (Данія), Rexroth, Bosch (Німеччина).

У СРСР цією проблемою займався ВНДІ Гідропривод, НВО «НАТІ», ВНДІ Будмаш. На цей час певних успіхів домоглися: Вінницький державний технічний університет, НВО «НАТІ» (Росія), АТ «Борекс» (Україна).

Значним недоліком системи L-S є необхідність відстежувати тиск навантаження усіх споживачів за допомогою сенсорів тиску. Однак, сьогодні сенсори тиску достатньо дорогі.

Німецькі вчені подалі розвили систему L-S та запропонували систему регулювання сумарного потоку. При цьому визначати величину тиску навантаження непотрібно. Внаслідок цього можливе застосування комп'ютерних енергозощаджуючих гідравлічних систем в жорстких умовах експлуатації вантажопідйомних, будівельних та дорожніх машин.

З погляду засобів регулювання більше гнучкості обіцяє електрогідравлічна система (L-S). Завдяки застосуванню цифрових компонентів можуть бути реалізовані високоякісні структури регулювання. Регулювання сумарного потоку дає можливість обійтися без датчиків тиску.

Визначення величин тисків навантаження в даному випадку не є необхідним тому, що останнє, регулюється (установлюється) само. Завдяки цьому можливо застосування комп'ютеризованих енергозберігаючих гідравлічних енергоживільних систем (пристроїв) також і в дуже жорстких умовах експлуатації.